

[Filosofie a „metoda přírodní vědy“]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1997](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1997](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 24. 11. 1997
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 24. 11. 1997

[Filosofie a „metoda přírodní vědy“]

Franz Brentano uvedl mezi svými 25 habilitačními tezemi také čtvrtou: „Pravou metodou filosofie není nic jiného než metoda přírodní vědy“ (*Vera philosophiae methodus nulla alia nisi scientiae naturalis est*). To je ovšem nesprávné, protože základní metodou odborných věd je vymezení oboru a tématu, zatímco stejně základní metodou filosofie je trvalé udržování tématu ve vztahu k celku problematiky a posléze k celku veškerenstva (k celku jsoucího). Naproti tomu, uvážíme-li Brentanův zjevný aristotelismus (např. hned v následující tezi č. 5 je důraz na jednotu a tedy na celek resp. celkovost považován za dostačující k odmítnutí ateismu), je v jeho tezi něco správného. Abychom však mohli jeho tezi ospravedlnit, musíme přírodní vědu chápat jako vědu o tom, co se rodí (a umírá), tedy co je živé. Bylo by to zajisté ve shodě se samotným jazykem (a to jak řeckým, tak latinským a německým atd., ale také českým), že totiž přírodní věda se má zabývat tím, co se rodí „a co k tomu náleží“. Pak ovšem toto pojetí „přírodní vědy“ je právě z filosofického hlediska bytostně odlišné od toho, jak přírodní vědy samy sebe od renesance stále důsledněji chápou (totiž že příroda je především a převážnou měrou neživá). Je nanejvýš problematické, zda byl sám Brentano nakloněn podobným způsobem přírodní vědu chápat. (Zajímavé je, že v německém překladu této teze – který je prý „založen“ na vlastním znění Brentanově, viz 167 – bylo užito plurálu, tj. *Naturwissenschaften*, zatímco v latinském originálu je singulár. Oskar Kraus naproti tomu v ediční poznámce (165) překládá tezi následovně: „Die wahre Methode der Philosophie ist die der Naturforschung.“ Nejen tedy že zachovává singulár, ale užívá termínu „Forschung“ na místě „Wissenschaft“ (to je však jako překlad „scientia“ nepřesné).

(Písek, 971124-1.)